

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Kristýna Procházková

Název práce: Die Erzählung Bannfluch und Pest von Anton Schott

Hodnotil: Dr.phil., Mgr. Kateřina Kovačková

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn): Cíl práce byl chvalitebným způsobem naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Kladně hodnotím zvolené téma, i s ohledem k faktu, že o zkoumaném díle, dle autorčiných slov, neexistuje sekundární literatura, o kterou by se mohla opřít. Kladně hodnotím i její připravenost, formulovat vlastní úsudky, a tyto zdůvodnit. Řazení kapitol je vnitřně konzistentní, systematické a logické. Svědčí o tom, že se studentka vnitřní strukturou své závěrečné práce skutečně zabývala, snad ve spolupráci s vedoucí své BP. Ačkoli BP obsahuje dlouhé pasáže převyprávění děje bez dalšího osobního vkladu, po jejichž odečtení by se objem práce povážlivě ztenčil, nejde o plytké plnění stránek a bezduché omílání téhož, známé z jiných závěrečných prací. Je patrné, že se studentka zkoumaným literárním dílem skutečně zabývala a snažila se k němu nalézt svůj osobitý přístup.

V úvodu BP chybí motivace – proč autorka píše svoji závěrečnou práci právě z německé literatury z Pošumaví? Proč se zabývá právě tímto autorem a právě tímto dílem? Paradoxně se tuto informaci okrajově dozvídáme na samém konci v českém resumé BP. V úvodu rovněž chybí nástin použité metody.

Je nešťastné, citovat k Schottově curriculum stále znovu pouze jeden zdroj – jednak tím není zajištěna ani základní objektivita, za druhé se autorka z důvodu chybějící komparace s jiným teoretickým textem vlastně ani nemůže ubránit nebezpečí, uvedený literárněteoretický text ve své práci vlastně pouze parafrázovat.

Studentka se ve své BP tematicky vztahuje k českému pohraničí, které označuje jako tschechisches Grenzgebiet. V kontextu doby je to chybné označení a svědčí o autorčině neznalosti historických souvislostí. Snad právě proto ve své práci nezohledňuje fenomén, který se v tomto kontextu přímo nabízí a byl by jistě v mnoha ohledech osvětlující a poučný: Schottův postoj k Čechám v zemském smyslu (tedy k Bohemii/Böhmen), ke vzniku republiky československé, která, jak známo, vznikla přes odpor většiny českých Němců. Bylo by velmi zajímavé znát (konkludovat) Schottovu pozici v této problematice, kdy se na české i německé straně postupovalo stále více od nadnárodního bohemismu k nacionalismu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Jazykový projev vcelku vyvážený a přiměřený; použitá výrazovost však místy nechává tušit, že se studentka až příliš opírá o sekundární literaturu k Schottově životě, což vyvolává podezření, že jsou věty, nebo alespoň určitá slovní spojení, převzaty doslova, aniž by však byly příslušně označeny (týká se zejm. kap. 2. Anton Schott – Leben und Werk, 2.1. Leben).

Chybějící označení citovaných pasáží: např. charakteristika jedné z postav, „wilde Augen und eine Stimme so rau wie Kies“, je evidentně citátem z knihy. Jako takový však není označen – slušelo by se uvést i s číslem stránky.

Chybí vysvětlení pojmů, min. v pozn. pod čarou či ideálně vhodně zakomponované v souvislém textu, např. archaických nebo běžně ne zcela obvyklých výrazů jako Privatisten, Schaffer.

Jistá asociativnost, nedotaženost, až nepřehlednost BP projevující se na několika rovinách, kupř: 1. Po podkap. 2.3, kdy nás autorka uvedla do tematiky Böhmerwaldliteratur, následuje bez dalšího úvodu 3. Inhaltliche Analyse, a čtenáři vyvstává otázka, co se to zde bez zmínky názvu analyzuje. Že to nejspíš bude povídka „Bannfluch und Pest“ stojící v názvu BP, čtenář dedukuje.

2. Nekonzistentnost parafrázovaného obsahu děje vyprávění: Kdo je kupř. figura jménem Hannes se dozvídáme až poté, co je na tuto postavu v textu bez další reference již odkazováno.

3. Čas děje – raný novověk – se čtenář dozvídá ex post, na str. 30, resp. explicitně až na str. 32, poté, co je děj vyprávění obšírně, na stranách 15-29, tedy na celých 15 stranách z celkových 43, bez další osobní přidané hodnoty parafrázován.

4. překlepy, vynechaná nebo naopak přebývající písmenka: Zvonkov místo Zvonková (Glöckelberg), Mahilda místo Mathilda, populäer místo populärer, ale zas naopak Author místo Autor, či Gestalten místo Gestalten apod.

5. Citováno z BP, str. 37: „Alois Jiráseks (*1851†1930) Roman Die Hundsköpfe (1954)“ – dle autorky zřejmě Jirásek napsal své Psohlavce 24 let po své smrti. Patří k základům literárněvědné práce, že v podobných případech citujeme rok prvního vydání díla v původním jazyce. Dále v BP, str. 8: „Nachdem er 1887 durch Selbststudium die schriftliche Matura in Prag bestanden hatte, legte er 1886 auch die Lehramtsprüfung ab.“ Dle této věty byl Schott přijat ke studiu dříve, než složil maturitu. Pak ovšem nesedí tempus věty.

Podobné chyby je snad možno omluvit zbrklostí, v posuzované BP jich je však poměrně dost, což bohužel v sumě snižuje hodnotu celé práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Chválím studentku, že se odvažuje vlastních úsudků a vystavuje se tak i potenciální kritice, která je s ohledem na její tezi, klasifikovat „Bannfluch und Pest“ jako román, snad na místě; její tezi o neucelené kompozici díla, jakož i náhledu na toto dílo jako na výsledek autorovy literární nadprodukce, vnímám jako správnou. Chválím rovněž autorčin postřeh stran pouze nepřímé charakteristiky líčených figur. Jak jsem již zmínila výše, je z BP vidno, že se studentka tématem povlivně zabývala.

Práce nicméně vykazuje nedostatky, které jsou snad s ohledem na věk a zkušenostní horizont autorky omluvitelné: Schottova inscenace moru jako rýmy: tři kýchnutí – pak smrt: fundovaná analýza tohoto textu by pro mne znamenala, zamyslet se nad tímto očividným renons; dopustil-li se ho autor, pak jistě se záměrem: „mor“ jako metafora? Čeho? Analýza textu nemůže spočívat na prvoplánové četbě a tento frapantní rozpor nemůže být odbyt půlvětou o autorově „horší řešerši“ k tomuto svému dílu. Při Schottově vědomostním horizontu nelze vycházet z toho, že by nevěděl, jak mor vypadá a jak se projevuje.

Celkově bych uvítala větších přesahů této BP, minimálně ve formě formulovaných otázek k dalšímu bádání (výhled do budoucna), které se samy přímo nabízejí, zejm: 1. kontakt s K. Klostermannem, u kterého, jak autorka píše s odkazem na A. Hinterholzer, Schott coby student občas jako u svého profesora z gymnázia jídával. Je nabíledni, že se při společných obědech probírala i literatura a Šumava a Klostermann dost možná zásadně ovlivnil Schottovo pozdější profesní a autorské směřování. Tvrzení A. Hinterholzer citované studentkou na str. 15: „Schotts Werke spiegeln die Menschen, ihr soziales Leid und ihre schwierigen Lebensbedingungen wider, im Gegensatz zu anderen Autoren, die ebenfalls zur Böhmerwaldliteratur gehören, die sich aber in ihren Texten mehr mit der Beschreibung der Landschaft beschäftigten“ je právě s ohledem na Klostermanna diskutabilní a mělo by k němu být autorkou zaujato stanovisko.

2. Doba německého nacismu a druhé světové války je v BP zcela vytěsněna – přitom by bylo velmi zajímavé a poučné, znát Schottův postoj k německému národnímu socialismu, to, jakým způsobem museli členové jeho rodiny (synové) na válce participovat, nebo snad participovali i dobrovolně a s nadšením? Dostavila se u Schotta pozdější reflexe této doby? I když neznáme přesné odpovědi a můžeme jen dovozovat, bylo by vhodné tyto otázky minimálně postulovat.

Pokud by snad A. Hinterholzer ve své biografii A. Schotta, na kterou se studentka téměř výhradně odkazuje, tuto autorovu životní kapitolu nezmiňovala, velmi by to snižovalo kredibilitu tohoto teoretického díla a opření BP o tuto práci by bylo sotva neudržitelné. Pokud ji Hinterholzer zmiňuje a studentka ji ve své práci vědomě přesto přechází, pak je třeba o tomto kroku čtenáře minimálně informovat.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. S ohledem na romány patřící ke kánonu německé literatury ze zhruba téže doby, např. "Der Zauberberg" od Thomase Manna (1924), "Das Schloss" Franze Kafky (1926), "Im Westen nichts Neues" Ericha Marii Remarqu (1929), "Der Steppenwolf" od Hermannna Hesse (1927) argumentujte o Vaší tezi, "Bannfluch und Pest" Antona Schotta (1926) je románem.

2. Schottova inscenace moru jako rýmy: tři kýchnutí – pak smrt: „mor“ jako metafora? Čeho?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): velmi dobře

Datum: 14. května 2024

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra filologických studií

KOPIE SE SHODUJE
S ORIGINALÉM